

**Opinia Wydziału Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego w sprawie
o zapowiedzenie sumy u sukcesorów**

Or. Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego, sygn. WP I 57, s. 22–24

Edycja krytyczna: Mateusz Mataniak

12 III 1819

[s. 22]

Posiedzenie 10 Uniwersytetu Jagiellońskiego
Wydział Profesorów i Doktorów Prawa

Działo się w Krakowie przy ulicy Grodzkiej, w Kolegium Jurydycznym, dnia 12 marca 1819 r.

Obecni: JW. Boduszyński¹ prezydujący; WW. Garycki², Hoszowski³, Matakiewicz⁴, Jankowski⁵ – Profesorowie i Doktorowie Prawa.

W sprawie Jana Godfrieda Weydner kupca Szhetynskiego, o zapowiedzenie sumy u sukcesorów śp. Piotra Steinkellera lokowanej, z powodu pretensji umówionej kary za czekanie galarów, stracone zyski i frakt, przeciwko Michałowi Librowskiemu, wyroki zapadłe zaskarżającego, od zgodnych wyroków Trybunału I Instancji de datto 17, 18, 19 listopada 1814 r. i Sądu Apelacyjnego de datto 27 marca 1817 r. zapadłych, przez prośbę de datto 17 czerwca 1817 r., do Akademii odwołującego się.

Wydział Profesorów i Doktorów Prawa roztrząsnąwszy akta procesu, zważając najprzód, że: I-mo sądy a quibus sprawę tę, pomimo zapadłego wyroku przedstanowczo prawomocnego, uznają za nową i żądanie wysłuchania świadków w drodze dowodu, na tymże wyroku prawomocnym gruntujące się, bezskutecznie oddalając, obraziły nie tylko (a) art. 1350, 1351 KC, który wyroki prawomocne w swej mocy utrzymuje, ale i (b) ustawę przechodnią de datto 10 sierpnia 1809 r. w art. 9, która prawa nabyte nie nadwyreżone mieć chce i nie dozwala, iż pod pozorem z prawa nowego czerpanym naruszać. [s. 23]

¹ Augustyn Boduszyński (1778–1843) – w latach 1811/12–1816/17 profesor prawa kanonicznego i kryminalnego; 1817/18–1829 prof. prawa rzymskiego i feudalnego; dziekan Wydziału Prawa 1816/17–1819/20. P. Żukowski, *Profesorowie Wydziału Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego*, t. II: 1780–2012, red. D. Małec, Kraków 2014, s. 31–32.

² Bonifacy Garycki (1742–1822) – w latach 1778–1780 prof. w katedrze prawa natury, narodów i prawa politycznego Szkoły Głównej Koronnej; 1780/81–1781/82 zast. prof. w katedrze prawa rzymskiego; 1782–1802/03 prof. tamże; 1784–1789 prezes Kolegium Moralnego. *Ibidem*, s. 117–118.

³ Mikołaj Hoszowski (1778–1828) – w latach 1817/18, 1824–1828 zast. prof. w katedrze umiejętności politycznych; 1818/19–1823 prof. umiejętności politycznych; 1824 dziekan Wydziału Prawa UJ. *Ibidem*, s. 189–190.

⁴ Antoni Matakiewicz (1784–1844) – w latach 1825–1844/45 prof. prawa kryminalnego i procedury sądowej; dziekan Wydziału Prawa 1835/36–1836/37, 1839/40–1840/41; rektor UJ 1837/38–1838/39. *Ibidem*, s. 331–332.

⁵ Józef Jankowski (1781 lub 1790–1847) – w latach 1817, 1829–1830 zast. profesora w katedrze prawa natury i prawa kanonicznego, 1830–31 prof. tamże; w latach 1818–1829, 1831–1847 prof. w katedrze filozofii na Wydziale Filozoficznym, 1837/38–1838/39 dziekan Wydziału Filozoficznego. *Ibidem*, s. 199–200.

Zważając powtórnie, że sądy a quibus wyrok przedstanowczy względnie Weydnera, dowodu przez świadków oneumu odmawiając, uchyliwszy tenże wyrok co do Librowskiego przyjęty za ważny, biorąc bowiem zeznanie świadków ze strony Librowskiego wysłuchanych za zasadę swego wyrokowania, (d) że dopóki protokół inkwizycji zamknięty i prekluzja odvodu nastąpiła, dopóty prawo odvodu Weydnerowi służyło, a tak sądy a quibus odmawiając odvodu Weydnerowi przepisy prawa art. 256, 286 Kodeksu Postępowania obraziły.

Zważając po trzecie, iż Sąd I Instancji Departamentu Krakowskiego dopuściwszy przysięgę z urzędu, takową natychmiast od Librowskiego odebrał, bez doręczenia wyroków, bez wezwania strony. Że wykonanie tej przysięgi z urzędu dopuszczanej, jest stopniem egzekucji i wykonaniem wyroku, ta zaś przed doręczeniem wyroku, według art. 147 Kodeksu Postępowania Sądowego miejsca mieć, a to tym bardziej, że wykonanie przysięgi niepowinno za egzekucję tymczasową uważane być nie może. Art. bowiem 21 Kodeksu Postępowania przepisuje, że przysięga za poprzedniczym dopiero strony przeciwnej przypozwaniem do terminu uwiadomieniem wykonaną być powinna. Wyrok zaś a quo wyraża tylko, iż takowa przysięga przez Librowskiego w przytomności publiczności wykonaną została.

Zważając na koniec, że wyroki a quibus prócz kary umówionej od dnia 29 maja do 22 września 1800 r., to jest za dni 116 dziennie po 4 # rachując, w ilości 8352 złp Librowskiemu przysądzonej, który nie dowiódł, aby się z tymi galarami do plenipotenty Weydnera zgłosił, ani na sześć galarów dozwolone dni 10 ładunku stosownie do umowy potrącone nie zostały; jeszcze przysądziły mu za upadły zysk jakoby przysięgą wykonaną ewikowany kwotę 6000 złp, a przez co obrażone zostały przepisy prawa art. 39 i 488 Kodeksu Galicyjskiego Cz. II, tudzież art. 1152, 1126, 1128, 1129 Kodeksu Cywilnego: (a) bo przysądzona bez żadnego dowodu przysięga bowiem wykonana wcale [s. 24] żadnej wzmianki o straconym zysku w sobie nie obejmuje, a tak poznać nie można, jakie zyski utracił Librowski, mając już sobie przysądzone 8352 złp; (b) bo wyroki a quo nie powinny przysądzać więcej nad umowę kontraktu; (c) bo już wynagrodzenie szkody karą w ilości umówionej w kontrakcie było ustanowione, nad jego osnowę sąd pod tytułem straconych korzyści więcej przysądzać nie może.

Z tych więc powodów Wydział Profesorów i Doktorów Prawa uznaje, iż odwołanie się do 3 Instancji ma miejsce.

[Podpisy] Boduszyński, Jankowski.

[cytowane przepisy: Kodeks Cywilny Napoleona art. 1126, 1128, 1129, 1152, 1350, 1351; Kodeks Postępowania Cywilnego z 1806 r. art. 21, 147, 256, 286; Kodeks Zachodnio-Galicyjski z 1797 r. art. 39, 488; dekret księcia warszawskiego z 10 VIII 1809 r. art. 9]

[hasła: spadkobiercy, lokowanie pieniędzy, wyrok przedstanowczy, domniemanie prawne, powaga rzeczy osądzonej, dowód ze świadków, prekluzja dowodowa, przysięga urzędowa, doręczenie wyroku, przypozwanie, kara umowna, ewikcja, przedmiot umowy, rzecz oznaczona co do gatunku, posiadanie]